

בזיקת אפסרוס השימוש בחומרי fluazinam (אופיו) /הצגה
הפטרייה Monosporascus cannonballus הזולת /אופסר
ההתמוטטות הפטרייה בצמח המלון

כהן רון¹, פיבונגיה שמעון², שטיינברג דני³, גרסטל זאב³, קטן יעקב⁴.
1 - מנהל המחקר החקלאי - נווה יער. 2 - מו"פ ערבה. 3 - מנהל המחקר החקלאי - בית דגן.
4 - פקולטה לחקלאות.

מחלת ההתמוטטות הפתאומית בצמח המלון ודלועיים אחרים הנגרמת ע"י הפטרייה *Monosporascus cannonballus* אופיינית לאזורים צחיחים וצחיחים למחצה בעולם. חיטוי הקרקע במתיל ברומיד מדביר ביעילות את גורם המחלה. בעתיד הקרוב צפוי השימוש בחומר להיפסק ויש צורך במציאת חלופות. שימוש בחומרי חיטוי קרקע פחות יעילים ממתיל ברומיד בשילוב עם פסטיצידים שינתנו במהלך העונה יכולים לשמש פתרון לבעיה.

במבחני *in vitro* נבדקה היעילות של 29 פונגיצידיים כנגד תפטיר הפטרייה *M. cannonballus*. בין החומרים שנבדקו, החומרים fluazinam ו- kresoxim methyl היו היעילים ביותר ועצרו את גידול התפטיר בריכוז של 10 חלקי מיליון. בגלל שהחומר fluazinam היה יעיל גם בעיכוב הגידול של הפטרייה *Pythium aphanidermatum* שקשורה גם היא לתופעת ההתמוטטות במלונים, בחרנו בו להמשך הבדיקות. כמות החומר fluazinam הדרושה לעיכוב גידול תפטיר הפטרייה *M. cannonballus* ב- 50% (ED_{50}) היתה 0.09 מיקרוגרם/מ"ל, ולפטרייה *P. aphanidermatum* 0.33 מיקרוגרם/מ"ל. לאחר מכן נבדקה יעילות השימוש בחומר בשלוש ניסיונות שדה. בעונת האביב 96, שני יישומים בחומר הורידו את רמת המחלה ב- 86.5%. בעונת סתיו 96, שמונה יישומים בחומר במינון של 150 סמ"ק לדונם, הביאו להפחתה של 30.9% בלבד ברמת המחלה. בעונת סתיו 97, 4 יישומים של אחת לשבועיים במינון של 150 סמ"ק לדונם הביאו להפחתה של 83% ברמת המחלה בהשוואה לביקורת לא מטופלת.

התנועה של החומר fluazinam בקרקע נבדקה בדוגמאות שנלקחו מהשדה. תנועת החומר בקרקע היא מוגבלת. רב החומר נספח לפני השטח והתוצאה ריכוז גבוה בקרבת הטפטפת היורד עם העומק והמרחק. בכל זאת, הריכוז שנמצא בעומק 25 ס"מ היה מספיק לעיכוב *M. cannonballus*.

תוצאות הניסיונות מראות שהחומר fluazinam יכול לשמש כאחד המרכיבים להדברה משולבת של מחלת ההתמוטטות הפתאומית בצמח המלון.